Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/651

10.2.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 21. januarja 2025

o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Italije

(C/2025/651)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 in zlasti člena 17 Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

SPLOŠNE UGOTOVITVE

(1) 30. aprila 2024 je začel veljati prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja EU. Osrednji elementi prenovljenega okvira ekonomskega upravljanja EU so Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ([1]) skupaj s spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem ([2]) in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic ([3]). Cilj okvira je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Okvir spodbuja tudi nacionalno odgovornost in je srednjeročno bolj usmerjen ob učinkovitejšem in doslednejšem izvrševanju pravil.

(2) V središču novega okvira ekonomskega upravljanja so nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti, ki jih države članice predložijo Svetu in Komisiji. Načrti morajo izpolniti dva cilja: (i) zagotoviti, da se bo med drugim dolg sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja verjetno zmanjševal ali ostal na preudarni ravni ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša in ohranja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ter (ii) zagotoviti izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in obravnavati skupne prednostne naloge EU. V ta namen mora biti v vsakem načrtu predstavljena srednjeročna zaveza za pot gibanja očiščenih odhodkov ([4]), ki dejansko določa proračunsko omejitev v času trajanja načrta, ki zajema štiri- ali petletno obdobje (odvisno od trajanja rednega zakonodajnega obdobja v državi članici). Poleg tega je treba v načrtu pojasniti, kako bo država članica zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo (vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, če je ustrezno), in kako bo država članica obravnavala skupne prednostne naloge Unije. Obdobje za fiskalno prilagoditev traja štiri leta in se lahko podaljša za največ tri leta, če se država članica zaveže, da bo izvedla sklop ustreznih reform in naložb, ki izpolnjujejo merila iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) 2024/1263, tj. javnofinančni odhodki brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(3) Komisija mora po predložitvi načrta oceniti, ali načrt izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(4) Svet mora nato na priporočilo Komisije sprejeti priporočilo, v katerem določi pot gibanja očiščenih odhodkov za zadevno državo članico in po potrebi potrdi sklop zavez v zvezi z reformami in naložbami, na katerih temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve.

UGOTOVITVE V ZVEZI Z NACIONALNIM SREDNJEROČNIM FISKALNO-STRUKTURNIM NAČRTOM ITALIJE

(5) Italija je Svetu in Komisiji 15. oktobra 2024 predložila nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Načrt je bil po dogovoru s Komisijo glede na razloge, ki jih je podala Italija, predložen po podaljšanju roka, določenega v členu 36(1), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1263.

Postopek pred predložitvijo načrta

(6) Da bi Komisija določila okvir za dialog, ki vodi do predložitve nacionalnih srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov, je 21. junija 2024 Italiji poslala referenčno smer ([5]) v skladu s členom 9 Uredbe (EU) 2024/1263. Komisija je referenčno smer objavila 15. oktobra 2024 ([6]). Referenčna smer temelji na tveganjih in zagotavlja, da se do konca obdobja fiskalne prilagoditve in ob odsotnosti nadaljnjih proračunskih ukrepov po prilagoditvenem obdobju dolg sektorja država verjetno zmanjšuje ali srednjeročno ostane na preudarni ravni ter se primanjkljaj sektorja država v prilagoditvenem obdobju zmanjša pod 3 % BDP in srednjeročno ostane pod to referenčno vrednostjo. Srednjeročno obdobje je opredeljeno kot desetletno obdobje po koncu prilagoditvenega obdobja. V skladu s členom 6, točka (d), ter členoma 7 in 8 Uredbe (EU) 2024/1263 je referenčna smer skladna tudi z merilom glede primanjkljaja, zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga in zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj. Referenčna smer Italije določa, da na podlagi predpostavk Komisije, na katerih temeljijo predhodne smernice, posredovane junija 2024, in ob predpostavki sedemletnega prilagoditvenega obdobja rast očiščenih odhodkov ne bi smela preseči vrednosti iz tabele 1. To ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 1,5 % v prilagoditvenem obdobju (2025–2031) in v višini 1,5 % v obdobju, ki ga zajema načrt (2025–2029).

Tabela 1: Referenčna smer, ki jo je Komisija posredovala Italiji 21. junija 2024

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Povprečje 2025–2029	Povprečje 2025–2031
Najvišja rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5

Vir: izračuni Komisije.

(7) Italija je med julijem in septembrom 2024 s Komisijo opravila tehnični dialog v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2024/1263. Dialog je bil osredotočen na pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predvidela Italija, in njene temeljne predpostavke (zlasti makroekonomske predpostavke in elastičnost), predvideni sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih bo temeljilo podaljšanje prilagoditvenega obdobja, vključno z reformami in naložbami, kot so reforme na področju civilnega pravosodja, javne uprave, nege in varstva otrok, poslovnega okolja, davčne uprave, upravljanja javnofinančnih odhodkov in podjetij v državni lasti, ter predvideno izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, opredeljene v okviru evropskega semestra, in skupne prednostne naloge Unije na področju pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, socialne in gospodarske odpornosti, energetske varnosti in krepitve obrambnih zmogljivosti.

([5]) Predhodne smernice, posredovane državam članicam in Ekonomsko-finančnemu odboru, vključujejo referenčne smeri brez podaljšanja prilagoditvenega obdobja in z njegovim podaljšanjem (za štiriletno oziroma sedemletno obdobje). Vključujejo tudi glavne začetne pogoje in temeljne predpostavke, uporabljene v okviru Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga. Referenčna smer je bila izračunana na podlagi metodologije, opisane v poročilu o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2023, ki ga je pripravila Komisija (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_sl). Temelji na pomladanski napovedi Evropske komisije iz leta 2024 in njenem srednjeročnem podaljšanju do leta 2033, medtem ko so dolgoročna rast BDP in stroški staranja prebivalstva v skladu s skupnim poročilom Komisije in Sveta o staranju prebivalstva za leto 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_sl).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_sl#italy.

(8) Italija se je glede na informacije, ki jih je navedla v svojem načrtu, septembra 2024 posvetovala s socialnimi partnerji, lokalnimi in regionalnimi organi ter drugimi ustreznimi deležniki v skladu s členom 11(3) in členom 36(1), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263.

(9) Italijanska neodvisna fiskalna institucija (parlamentarni proračunski urad) je podala mnenje o makroekonomski napovedi in makroekonomskih predpostavkah, na katerih temelji večletna pot gibanja očiščenih odhodkov. Potrdila je makroekonomski scenarij za obdobje, ki ga zajema načrt (2024–2029), pri čemer je ugotovila, da so napovedi glavnih makroekonomskih spremenljivk v okviru sprejemljivih časovnih presledkov, čeprav so nekatere na zgornji meji, splošni obeti pa so odvisni od celovitega in pravočasnega izvajanja načrta za okrevanje in odpornost ter stabilnih mednarodnih razmer.

(10) Parlament je načrt odobril 9. oktobra po predstavitvah več deležnikov, kar je običajno za parlamentarno potrditev dokumentov proračunskega načrtovanja.

Drugi povezani postopki

(11) Svet je 26. julija 2024 ugotovil obstoj čezmernega primanjkljaja v Italiji zaradi neizpolnjevanja merila glede primanjkljaja ([7]). To priporočilo se izdaja hkrati s priporočilom Sveta na podlagi člena 126(7) PDEU za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja v Italiji ([8]). Istočasno sprejetje teh priporočil, ki je prilagojeno in utemeljeno s prehodom na novi okvir ekonomskega upravljanja, zagotavlja skladnost med priporočenimi prilagoditvenimi potmi.

(12) Italija je 15. oktobra 2024 predložila osnutek proračunskega načrta za leto 2025. Komisija je 26. novembra 2024 sprejela mnenje o tem osnutku proračunskega načrta ([9]).

(13) Komisija je 19. junija 2024 ugotovila, da v Italiji obstajajo makroekonomska neravnotežja. Italija se sooča zlasti z ranljivostmi, povezanimi z visokim javnim dolgom in šibko rastjo produktivnosti v razmerah nestabilnosti trga dela in nekaterih preostalih slabosti v finančnem sektorju, ki imajo čezmejni pomen ([10]).

(14) Svet je 21. oktobra 2024 na Italijo naslovil vrsto specifičnih priporočil v okviru evropskega semestra ([11]).

POVZETEK NAČRTA IN NJEGOVA OCENA S STRANI KOMISIJE

(15) Komisija je v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1263 načrt ocenila, kot sledi:

Kontekst: makroekonomski in fiskalni položaj ter obeti

(16) Gospodarska aktivnost v Italiji se je leta 2023 povečala za 0,7 % zaradi potrošnje in naložb, k čemur so prispevale vladne spodbude. K rasti je prispeval tudi neto izvoz, negativni cikel zalog pa jo je zaviral. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi gospodarstvo v letu 2024 zraslo za 0,7 %, saj se naložbe še vedno povečujejo, zasebna potrošnja pa stagnira. Neto izvoz naj bi podpiral rast zaradi upada uvoza, medtem ko se zaloge od nje odštejejo. V letu 2025 naj bi se realni BDP povečal za 1,0 % zaradi potrošnje gospodinjstev, ki jo podpira realna rast plač, medtem ko naj bi se skupne naložbe zaradi upada gradnje za prenovo stanovanj le malenkostno povečale. V letu 2026 naj bi se realni BDP povečal za 1,2 %, saj se kapitalski odhodki pospešujejo zaradi porabe, povezane z načrtom za okrevanje in odpornost, in milejših pogojev financiranja. V obdobju, ki ga zajema napoved (tj. 2024–2026), naj bi se potencialna rast BDP v Italiji nekoliko zmanjšala, in sicer z 1,3 % v letu 2024 na 0,9 % v letu 2026. Stopnja brezposelnosti je v letu 2023 znašala 7,7 % in naj bi glede na projekcije Komisije znašala 6,8 % v letu 2024, 6,3 % v letu 2025 in 6,2 % v letu 2026. Inflacija (deflator BDP) naj bi se zmanjšala s 5,8 % v letu 2023 na 1,6 % v letu 2024 ter dosegla 1,9 % v letu 2025 in 1,8 % v letu 2026.

([7]) UL L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2124/oj.
([8]) Priporočilo za priporočilo Sveta za odpravo čezmernega primanjkljaja v Italiji, 26.11.2024, COM(2024) 954 final.
([9]) Mnenje Komisije o osnutku proračunskega načrta Italije, 26.11.2024, C(2024) 9057 final.
([10]) „Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki“, COM(2024) 600 final, Dodatek 4.
([11]) Priporočilo Sveta z dne 21. oktobra 2024 o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Italije.

(17) Kar zadeva fiskalna gibanja, je primanjkljaj sektorja država v Italiji v letu 2023 znašal 7,2 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi v letu 2024 dosegel 3,8 % BDP in se v letu 2025 dodatno zmanjšal na 3,4 % ter, ob predpostavki nespremenjenih politik, v letu 2026 na 2,9 %. Jesenska napoved Evropske komisije iz leta 2024 vključuje predlog proračuna Italije za leto 2025, ki ga je vlada oktobra predložila nacionalnemu parlamentu. Dolg sektorja država je konec leta 2023 znašal 134,8 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije iz leta 2024 naj bi se delež dolga konec leta 2024 povečal na 136,6 % BDP. Kljub primarnim presežkom naj bi se delež dolga ob koncu leta 2025 dodatno povečal na 138,2 % BDP, ob koncu leta 2026 pa na 139,3 %. Dokler zaveze glede politik iz srednjeročnih načrtov niso podprte z verodostojno napovedanimi in dovolj podrobno opredeljenimi konkretnimi ukrepi politike, se kot take ne upoštevajo v fiskalni napovedi Komisije.

Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne makroekonomske predpostavke v načrtu

(18) Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Italije zajema obdobje 2025–2029 in določa fiskalno prilagoditev v sedemletnem obdobju.

(19) Načrt vključuje vse informacije, ki se zahtevajo v členu 13 Uredbe (EU) 2024/1263.

(20) Načrt vsebuje zavezo poti gibanja očiščenih odhodkov iz tabele 2, ki ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 1,6 % v letih 2025–2029. Poleg tega se Italija zavezuje sklopu reform in naložb z namenom podaljšanja prilagoditvenega obdobja na sedem let (2025–2031), v katerem naj bi povprečna rast očiščenih odhodkov znašala 1,5 %. Povprečna rast očiščenih odhodkov, sporočena v načrtu za prilagoditveno obdobje (2025–2031), ustreza referenčni smeri, ki jo je Komisija posredovala 21. junija 2024. V načrtu je predpostavljeno, da se bo potencialna rast BDP postopno zmanjšala z 1,4 % v letu 2024 na 0,3 % v letu 2031. Poleg tega se v načrtu pričakuje, da bo stopnja rasti deflatorja BDP v prilagoditvenem obdobju ostala na splošno stabilna pri približno 2 %.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za dolg sektorja država

(21) Če bi se uresničile pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Italija zavezala v načrtu, in temeljne predpostavke, bi se dolg sektorja država v skladu z načrtom konec leta 2026 povečal na 137,8 % BDP (s 135,8 % BDP v letu 2024) in se nato zmanjšal na 132,5 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja (2031), kot je razvidno iz naslednje tabele. Po prilagoditvi naj bi se delež dolga v srednjeročnem obdobju (tj. do leta 2041) v skladu z načrtom postopoma zmanjševal in do leta 2041 dosegel 113,7 %. V skladu z načrtom bi se delež dolga sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2031) torej začel zmanjševati. To je verjetno, saj naj bi se dolg na podlagi predpostavk iz načrta v desetih letih po prilagoditvenem obdobju glede na vse deterministične obremenitvene teste analize vzdržnosti dolga, ki jo je izvedla Komisija, zmanjševal, stohastične projekcije pa kažejo, da bi se dolg zmanjševal z dovolj veliko verjetnostjo.

Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede dolga iz člena 6, točka (a), in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Tabela 2: Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke v načrtu Italije

						Podaljšanje prilagoditvenega obdobja				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2029	Povprečje v prilagoditvenem obdobju 2025–2031
Rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	- 1,9	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5	1,1	1,2	1,6	1,5
Rast očiščenih odhodkov (skupaj od izhodiščnega leta 2023, v %)	- 1,9	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2	7,4	8,7	ni relevantno	ni relevantno

						Podaljšanje prilagoditvenega obdobja				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2029	Povprečje v prilagoditvenem obdobju 2025–2031
Potencialna rast BDP (v %)	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9	0,7	0,5	0,3	1,0	0,8
Inflacija (rast deflatorja BDP) (v %)	1,9	2,1	2,0	1,8	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Italije in izračuni Komisije.

Tabela 3: Gibanje dolga in salda sektorja država v načrtu Italije

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Javni dolg (v % BDP)	134,8	135,8	136,9	137,8	137,5	136,4	134,9	133,9	132,5	113,7
Javnofinančni saldo (v % BDP)	- 7,2	- 3,8	- 3,3	- 2,8	- 2,6	- 2,3	- 1,8	- 1,7	- 1,5	- 1,9

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Italije.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za saldo sektorja država

(22) Na podlagi poti gibanja očiščenih odhodkov in predpostavk iz načrta bi se primanjkljaj sektorja država zmanjšal z 2,8 % BDP v letu 2026 na 1,5 % BDP v letu 2031. V skladu z načrtom torej saldo sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2031) ne bi presegel referenčne vrednosti 3 % BDP. Poleg tega javnofinančni primanjkljaj v desetih letih po prilagoditvenem obdobju (tj. do leta 2041) ne bi presegel 3 % BDP. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede primanjkljaja iz člena 6, točka (b), in člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Časovni profil fiskalne prilagoditve

(23) Časovni profil fiskalne prilagoditve, izmerjen kot sprememba primarnega strukturnega salda, kot je opisan v načrtu, je nekoliko osredotočen na začetno obdobje, v primerjavi z linearno potjo, ki velja kot pravilo v skladu s členom 6, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. Primarni strukturni saldo naj bi se izboljšal za 0,6 % v letih 2025 in 2026, čemur naj bi vsako leto do leta 2031 sledilo izboljšanje v višini 0,5 % BDP. Posledično je fiskalna prilagoditev v prvih štirih letih načrta več kot sorazmerna s skupnim prilagoditvenim naporom. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zaščitno določbo, ki ne dovoljuje zamika proti koncu obdobja, iz člena 6, točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263.

Tabela 4: Gibanje primarnega strukturnega salda v načrtu Italije

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Primarni strukturni saldo (v % BDP)	- 4,5	- 0,5	0,0	0,6	1,1	1,6	2,2	2,7	3,2
Sprememba primarnega strukturnega salda (v odstotnih točkah)	ni relevantno	4,0	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Italije.

Skladnost načrta s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem

(24) Pot gibanja očiščenih odhodkov, določena v načrtu, je v skladu z zahtevami iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (zlasti z minimalno letno strukturno prilagoditvijo iz člena 3(4), tretji pododstavek, Uredbe Sveta (ES) št. 1467/97).

Skladnost načrta z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj

(25) Zahteva preventivnega dela iz člena 8 Uredbe (EU) 2024/1263 v zvezi z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj, katerega cilj je zagotoviti skupni razpon glede na referenčno vrednost primanjkljaja 3 % BDP, se uporablja za Italijo od leta 2027 naprej, saj se načrtuje, da bo primanjkljaj znašal manj kot 3 % BDP od leta 2026 naprej. Od leta 2027 naprej letna prilagoditev primarnega strukturnega salda zato ne bi smela biti nižja od 0,25 % BDP, če je strukturni primanjkljaj v predhodnem letu ostal nad 1,5 % BDP, da se doseže skupen razpon odpornosti v strukturnem smislu v višini 1,5 % BDP. Letna fiskalna prilagoditev, ki izhaja iz zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta, v vsakem od let 2027, 2028, 2029, 2030 in 2031 presega 0,25 %. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj.

Skladnost načrta z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga

(26) Ker bo dolg sektorja država v prilagoditvenem obdobju v skladu z načrtom presegal 90 % BDP, se mora delež dolga v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2024/1263 v povprečju zmanjšati za vsaj 1 odstotno točko na leto, dokler ne pade pod 90 %, nato pa bi se moral povprečno zmanjševati za 0,5 odstotne točke. To povprečno zmanjšanje se izračuna za obdobje 2027–2031, tj. od leta, v katerem bi se postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem razveljavil v skladu z načrtom, in znaša 1,2 odstotne točke (glej tabelo 3). Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zaščitnim ukrepom za vzdržnost dolga.

Makroekonomske predpostavke v načrtu

(27) Načrt temelji na sklopu predpostavk, ki se razlikujejo od predpostavk, ki jih je Komisija posredovala Italiji 21. junija 2024. V načrtu so zlasti uporabljene različne predpostavke za devet spremenljivk, in sicer izhodiščno točko (tj. primarni strukturni saldo v letu 2024), potencialno rast BDP, realno rast BDP, nominalno implicitno obrestno mero, fiskalni multiplikator, prilagoditve stanj in tokov, enkratne ukrepe, predpostavke o prihodkih (tj. predpostavljene elastičnosti) in profil proizvodne vrzeli. Poleg tega je fiskalna prilagoditev nekoliko osredotočena na začetno obdobje. Ocena razlik v predpostavkah je navedena v nadaljevanju. V nadaljevanju so navedene razlike v predpostavkah z najznatnejšim učinkom na povprečno rast očiščenih odhodkov, skupaj z oceno posameznih razlik, ki so obravnavane ločeno.

— V načrtu je predviden ugodnejši začetni fiskalni položaj, pri čemer se predpostavlja, da bo proračunski primanjkljaj za leto 2024 znašal 3,8 % BDP, medtem ko je bil v referenčni smeri predviden primanjkljaj v višini 4,4 % BDP. To pomeni boljši prvotni primarni strukturni saldo v projekcijah Italije iz akta o digitalnih storitvah (- 0,5 % v primerjavi z - 1,1 % BDP v referenčni smeri). To odraža novejše javnofinančne podatke (z višjimi davčnimi prihodki od pričakovanih v predpostavkah Komisije v predhodnih smernicah in posodobljenimi ocenami odhodkov). To je na splošno v skladu z jesensko napovedjo Evropske komisije 2024. Ta razlika

v predpostavkah prispeva k nekoliko višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Šteje se, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— Italija napoveduje nekoliko višjo (0,1 odstotne točke) povprečno potencialno rast BDP v celotnem prilagoditvenem obdobju 2025–2031 v primerjavi z referenčno smerjo (0,8 % v primerjavi z 0,7 %). To odraža posodobitev makroekonomskih obetov in je skladno s skupno dogovorjeno metodologijo. Ta posodobitev prispeva k višji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Šteje se, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— V načrtu je predviden nekoliko nižji povprečni deflator BDP v obdobju 2025–2031, kot je navedeno v predpostavkah Komisije, in sicer 2,0 % v primerjavi z 2,1 %. Načrt ima v letu 2024 na podlagi podatkov o realizaciji do drugega četrtletja deflator BDP v višini 1,9 %, kar je manj od 2,2 % iz napovedi Evropske komisije. V letu 2025 je deflator BDP še vedno za 0,3 odstotne točke višji kot v predhodnih smernicah, v obdobju 2027–2029 pa se bo zmanjšal. To prispeva k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Šteje se, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

— V načrtu je v nasprotju z enotno elastičnostjo glede na potencialni BDP, ki jo predvideva Komisija, predvidena bolj preudarna elastičnost prihodkov. To prispeva k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Šteje se, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

Preostale razlike nimajo znatnega učinka na povprečno rast očiščenih odhodkov v primerjavi s predpostavkami Komisije. V celoti gledano vse razlike v predpostavkah skupaj vodijo do povprečne rasti očiščenih odhodkov v načrtu, ki ustreza referenčni smeri. Komisija bo zgornjo oceno predpostavk iz načrta upoštevala pri prihodnjih ocenah skladnosti s potjo gibanja očiščenih odhodkov.

Fiskalna strategija načrta

(28) V skladu z okvirno fiskalno strategijo v načrtu se bodo zaveze glede očiščenih odhodkov izpolnjevale tako z omejevanjem odhodkov kot z diskrecijskimi povečanji prihodkov. Načrt zlasti omenja bolj preudarno in učinkovito upravljanje javnofinančnih odhodkov skupaj z višjimi prihodki iz boja proti davčnim utajam. Opredelitev ukrepov politike, ki naj bi bili sprejeti, se potrdi ali prilagodi in količinsko opredeli v letnih proračunih. Hkrati obstajajo tveganja za izvajanje okvirne fiskalne strategije, ki izhajajo iz morebitne dejanske realne rasti BDP, ki je nižja od navedene v načrtu Italije, pa tudi v načrtu ne dovolj podrobno obrazložene načrtovane fiskalne strategije (kot je ocenjena zgoraj). Poleg tega osnutek proračunskega načrta za leto 2025 določa ukrepe politike, s katerimi bo dosežena zaveza glede očiščenih odhodkov za leto 2025 ([12]).

Sklop reformnih in naložbenih zavez v načrtu, na katerih bo temeljilo podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve

(29) V načrtu se Italija zavezuje 24 reformam in naložbam, katerih cilj je izboljšati potencialno rast in fiskalno vzdržnost in na katerih bo temeljilo podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve s štirih na sedem let. Sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, sestavlja več zavez iz načrta za okrevanje in odpornost ter nekaterih novih reform in naložb. To vključuje naslednje ukrepe:

— reforme in naložbe na področju civilnega pravosodja: ukrepi so povezani z reformo 1.4 M1C1 (civilno pravosodje), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končne mejnike in cilje je treba doseči do drugega četrtletja 2026. Načrt vključuje dodatne zaveze, ki so na splošno namenjene (i) zagotavljanju izvajanja reforme na področju insolventnosti, tudi z nadaljnjo podporo sodiščem v zadevah v zvezi z insolventnostjo in sistematičnim zbiranjem podatkov, (ii) povečanju učinkovitosti civilnih sodišč z zmanjšanjem sodnih zaostankov in skrajšanjem časa, potrebnega za reševanje zadev, ter (iii) izboljšanju učinkovitosti celotnega pravosodnega sistema. Za izvajanje teh ukrepov se zagotovijo ustrezni človeški viri v sodnem sistemu. Ustrezni glavni ukrepi naj bi bili zaključeni do četrtega četrtletja 2029;

([12]) Glej mnenje Komisije o osnutku proračunskega načrta Italije, 26.11.2024, C(2024) 9057 final.

— reforme in naložbe na področju davčne uprave: ukrepi so povezani z reformo 1.12 (reforma davčne uprave), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končne mejnike in cilje je treba doseči do drugega četrtletja 2026. Načrt vključuje dodatne zaveze, ki so na splošno namenjene nadaljnjemu povečanju prihodkov, ki izhajajo iz: (i) dejavnosti preprečevanja in izvrševanja za izpolnjevanje davčnih obveznosti, vključno s prihodki, ustvarjenimi z dopisi o skladnosti in bolje prilagojenimi strategijami skladnosti, (ii) bolj ciljno usmerjenih ukrepov proti utajam, ki temeljijo na tveganju, tudi na podlagi širših interoperabilnih naborov davčnih podatkov in tehnik umetne inteligence. Drugi zakonodajni ukrepi naj bi okrepili boj proti davčnim utajam, ki so posledica opuščenih prijav, in sicer z uvedbo močnejših spodbud za davkoplačevalce in širšo uporabo sledljivih plačilnih sredstev. Drugi ukrepi so namenjeni izboljšanju gotovosti v odnosu med davkoplačevalci in davčno upravo s skrajšanjem povprečnih rokov za vračilo DDV. Glavni ukrepi, povezani z zgoraj navedenimi ukrepi na področju davčne uprave, naj bi bili dokončani do četrtega četrtletja 2029;

— reforme in naložbe na področju poslovnega okolja: ukrepi so povezani z reformo 2 (letni zakoni o konkurenci iz let 2021, 2022, 2023 in 2024), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končne mejnike in cilje je treba doseči do četrtega četrtletja 2025. Načrt vključuje dodatne zaveze, ki so na splošno namenjene nadaljnjemu izboljšanju poslovnega okolja s (i) povečanjem javnofinančnih odhodkov za raziskave in razvoj, (ii) racionalizacijo in poenostavitvijo spodbud za podjetja, (iii) sprejetjem letnih zakonov o konkurenci za spodbujanje učinkovitosti in gospodarske rasti, vključno z liberalizacijo in odpravo ozkih grl in vstopnih ovir (tudi zakonodajnih ali regulativnih) na podlagi ustreznih ocen regulativnega učinka, ter (iv) sprejetjem okvirnega zakona o MSP, izvedbenih instrumentih in vsakoletnih posodobitev. Ustrezni glavni ukrepi naj bi bili zaključeni do četrtega četrtletja 2029;

— reforme na področju javne uprave: ukrepi so povezani z reformo 1.9 M1C1 (reforma zaposlovanja v javnem sektorju in reforma o poenostavitvi), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končne mejnike in cilje je treba doseči do drugega četrtletja 2026. Načrt vključuje dodatne zaveze, namenjene: (i) spodbujanju vertikalne in horizontalne mobilnosti ter (ii) spodbujanju okvira, ki temelji na uspešnosti. Ustrezni glavni ukrepi naj bi bili zaključeni do četrtega četrtletja 2028;

— reforme in naložbe na področju nege in varstva otrok: ukrepi so povezani z reformo 1.1 (načrt za vrtce ter storitve vzgoje in varstva predšolskih otrok), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končne mejnike in cilje je treba doseči do drugega četrtletja 2026. Ukrepi so namenjeni: (i) povečanju letnih javnofinančnih odhodkov za kritje operativnih stroškov obstoječih in novih ustanov za varstvo otrok, vključno s tistimi, ki so bile ustanovljene z načrtom za okrevanje in odpornost, (ii) izboljšanju razpoložljivosti mest otroškega varstva ter (iii) povečanju cenovne dostopnosti otroškega varstva. Ustrezni glavni ukrepi naj bi bili zaključeni do četrtega četrtletja 2027;

— reforme in naložbe na področju javnofinančnih odhodkov: ukrepi so povezani z reformo 1.13 (reforma okvira za pregled porabe), vključeno v načrt za okrevanje in odpornost, katere končne mejnike in cilje je treba doseči do drugega četrtletja 2026. Načrt vključuje dodatne zaveze, namenjene (i) krepitvi zmogljivosti za načrtovanje, spremljanje in ocenjevanje javne porabe, (ii) krepitvi pristojnosti ministrstva za gospodarstvo in finance za izvajanje inšpekcijskih pregledov upravljanja javne porabe pri vseh subjektih, ki prejemajo javno podporo, vključno s podnacionalnimi organi in podjetji v državni lasti, ter (iii) reformi okvira za nadzor javnofinančnih odhodkov za centralne javne uprave, tudi s povečanjem finančne odgovornosti uprav. Ustrezni glavni ukrepi naj bi bili zaključeni do drugega četrtletja 2029;

— načrt vključuje reforme, ki so nove v primerjavi z načrtom za okrevanje in odpornost na področju davčne uprave in racionalizacije podjetij v državni lasti. Natančneje, na področju obdavčitve načrt vključuje zaveze, namenjene: (i) poenostavitvi davčnega sistema s pregledom in racionalizacijo davčnih izdatkov tudi na področju okolju škodljivih subvencij, (ii) strukturnemu zmanjšanju davčne obremenitve družin z nizkimi in srednjimi dohodki ter podpiranju zaposlovanja ter (iii) posodobitvi zemljiškega katastra s kartiranjem nepremičnin, ki trenutno niso vključene vanj, in posodobitvijo katastrskih vrednosti za stavbe, ki so izkoristile ukrepe iz javnih shem za energetsko učinkovitost in/ali prenovo stanovanj. Ustrezni glavni ukrepi naj bi bili zaključeni do četrtega četrtletja 2028. Na področju podjetij v državni lasti načrt vključuje zaveze, namenjene racionalizaciji in izboljšanju učinkovitosti podjetij v državni lasti v skladu z nacionalno zakonodajo (zakonodajni odlok št. 175/2016), in sicer z zagotavljanjem in po potrebi krepitvijo izvajanja pravnega okvira. Ustrezni ključni ukrep naj bi bil zaključen do četrtega četrtletja 2027.

(30) V skladu s členom 14(3) Uredbe (EU) 2024/1263 je vsaka reforma in naložba, na kateri temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, pripravljena dovolj podrobno, predvidena na začetku obdobja, časovno omejena in preverljiva.

(31) Zaveze iz načrta za okrevanje in odpornost, na katerih temelji podaljšanje, vsebujejo pomembne reforme in naložbe, namenjene izboljšanju fiskalne vzdržnosti in povečanju potenciala rasti gospodarstva. Poleg tega se Italija zavezuje, da bo nadaljevala reformna prizadevanja v obdobju, ki ga zajema srednjeročni fiskalno-strukturni načrt, in ohranila ravni nacionalno financiranih naložb, realizirane v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost (glej tabelo 5 spodaj). Zaveze se bodo spremljale skozi celotno izvajanje načrta. V skladu s tem se pri podaljšanju prilagoditvenega obdobja lahko upoštevajo zaveze iz načrta za okrevanje in odpornost, kot je določeno v členu 36 (1), točka (d), Uredbe (EU) 2024/1263.

(32) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, naj bi se trajno izboljšal potencial rasti in odpornosti gospodarstva Italije, kot se zahteva v členu 14(2), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1263. V načrtu Italije je naveden pričakovani učinek nekaterih reform, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja (zlasti zaposlovanje v javnem sektorju, poslovno okolje in civilno pravosodje), na rast BDP. Makroekonomski model, ki se uporablja za simulacijo, je model raziskav in razvoja QUEST-III, ki ga je razvila Evropska komisija. V skladu z načrtom bi te reforme, ki upravičujejo podaljšanje prilagoditvenega obdobja, imele prve učinke na gospodarstvo v letu 2028 in naj bi po ocenah (v previdnem scenariju) v letu 2031 povečale raven BDP za skupno 0,5 %. Natančneje, pričakuje se, da se bo z reformami na področju zaposlovanja v javnem sektorju raven BDP v letu 2031 povečala za 0,2 %, z reformami na področju civilnega pravosodja naj bi se raven BDP v letu 2031 povečala za 0,2 %, z reformami na področju poslovnega okolja pa naj bi se raven BDP v letu 2031 povečala za 0,1 %. V načrtu je ocenjen tudi učinek reform in naložb iz načrta za okrevanje in odpornost, ki še niso bile izvedene, na povečanje ravni BDP v letu 2031 za 3,2 % (od tega je 1,7 % pojasnjeno z reformami, 1,5 % pa z naložbami). Na splošno se ob upoštevanju reform in naložb iz načrta za okrevanje in odpornost, ki še niso bile izvedene, ter dela reform, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, ocenjuje, da se bo raven BDP do leta 2031 povečala za 3,8 % v primerjavi z izhodiščem. Načrt vsebuje tudi analizo občutljivosti. V neugodnem scenariju bi se učinek reform, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, na raven BDP zmanjšal na 0,3 % (z 0,5 % v previdnem scenariju). Na splošno se ocene, sporočene v načrtu, štejejo za verjetne.

(33) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, naj bi se podpirala fiskalna vzdržnost, kot se zahteva v členu 14(2), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1263. Načrt prikazuje razvoj deleža javnega dolga v BDP v več scenarijih, ki temeljijo na aktu o digitalnih storitvah, na katerem temelji načrt (2025–2041): scenarij politike, na katerem temelji načrt, in alternativni scenariji, v katerih je vpliv višje potencialne in realne rasti BDP osamljen („načrt + reforme“) in v katerem je zajet tudi učinek na javne prihodke („načrt + reforme + sprememba prihodkov“). V prvem alternativnem scenariju učinek reform, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, izboljšuje možnosti za rast BDP. To pomeni izrazitejše zmanjšanje deleža javnega dolga v BDP v primerjavi s scenarijem politike, na katerem temelji načrt, ki ga opazimo od leta 2030 naprej. Delež javnega dolga v BDP bi se še bolj zmanjšal in leta 2041 dosegel raven 109,6 %. Ob hkratnem upoštevanju izboljšanja primarnega salda po povečanju prihodkov zaradi višje rasti (tj. ob upoštevanju izboljšanja primarnega salda z uporabo delne elastičnosti prihodkov v spremenjenem cikličnem položaju) bi se delež dolga dodatno zmanjšal na 102,5 % BDP. Na splošno se ocene, sporočene v načrtu, štejejo za verjetne. Mogoči so dodatni premisleki o učinku reform, na katerih temelji podaljšanje. Čeprav posebni cilji za prihodnje preglede porabe v tej fazi niso določeni, se lahko pričakuje, da bo postopek pregleda porabe zmanjšal stopnjo rasti in raven javnofinančnih odhodkov zaradi večje učinkovitosti ter prispeval k rasti prijaznejši strukturi proračuna, saj bo omogočil ponovno prednostno razvrstitev odhodkov v rasti prijaznejše postavke, kar bo pozitivno vplivalo na fiskalno vzdržnost. Pričakuje se, da bodo ukrepi na področju davčne uprave zagotovili več spodbud za rast z zmanjšanjem davčnega primeža stroškov dela ter zagotovitvijo, da bo davčni sistem pravičen, učinkovit in progresiven, kar bo pozitivno vplivalo na fiskalno vzdržnost. Kar zadeva ukrepe na področju pobiranja davkov, je določen poseben cilj le za en ukrep v zvezi z izpolnjevanjem davčnih obveznosti (približno 0,1 % BDP), drugi ukrepi pa naj bi dodatno izboljšali izpolnjevanje davčnih obveznosti. Ukrepi na področju otroškega varstva so namenjeni spodbujanju ponudbe delovne sile ter podpiranju javnih prihodkov in fiskalne vzdržnosti v srednjeročnem obdobju. Čeprav posebne podrobnosti še niso na voljo, se pričakuje, da bo imel tudi ukrep, povezan s podjetji v državni lasti, pozitiven učinek v skladu s svojimi ambicijami.

(34) S sklopom reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, se obravnavajo skupne prednostne naloge EU, kot se zahteva v členu 14(2), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263. Pričakuje se, da bodo vse reforme in naložbe, na katerih temelji podaljšanje, prispevale k socialni in gospodarski odpornosti z: (i) nadaljnjim skrajšanjem sodnih postopkov, zmanjšanjem sodnih zaostankov in dokončanjem procesa digitalnega prehoda; (ii) krepitvijo zavez na področju boja

proti davčnim utajam s krepitvijo ukrepov, ki so že vključeni v načrt za okrevanje in odpornost; (iii) izboljšanjem osnovnih pogojev za poslovanje podjetij in vlagateljev s spodbujanjem večje konkurence in učinkovitosti v javni upravi ter zmanjšanjem upravnega bremena in ovir, ki ogrožajo dostop do posojil, in spodbujanjem večje dinamičnosti podjetij, njihove širitve in večjih naložb; (iv) krepitvijo človeškega kapitala javne uprave z namenom povečanja produktivnosti, kakovosti in količine javnih storitev, ki jih zagotavlja; (v) zagotavljanjem učinkovitejše javne porabe s poudarkom na prednostnih področjih, vključno z raziskavami in razvojem ter otroškim varstvom. Poleg tega se pričakuje, da bodo reforme in naložbe na področju javne uprave prispevale k izboljšanju splošnega poslovnega okolja z večjo učinkovitostjo pri upravljanju zaposlovanja v javnem sektorju, zlasti s krepitvijo notranje poklicne poti, horizontalne mobilnosti in sistema ocenjevanja uspešnosti.

(35) Namen sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, je obravnavati ustrezna ([13]) specifična priporočila za državo, izdana v okviru evropskega semestra, vključno s tistimi, obravnavanimi v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, kot se zahteva v členu 14(2), točka (d), Uredbe (EU) 2024/1263. Z ukrepi na področju davčne uprave naj bi se zlasti obravnavalo specifično priporočilo za državo s fiskalno-strukturnega področja, v skladu s katerim naj bi Italija med letoma 2019 in 2024 zagotovila, da bo davčni sistem bolj podpiral rast, predvsem z izboljšanjem strukture javnofinančnih prihodkov ter podpiranjem rasti in fiskalne vzdržnosti (glej tudi zgoraj). Podobno se pričakuje, da bodo ukrepi na področju upravljanja odhodkov in racionalizacije podjetij v državni lasti prispevali k rasti prijaznejši strukturi proračuna s pozitivnim učinkom na fiskalno vzdržnost (glej tudi zgoraj). Specifično priporočilo za državo o pravosodju za obdobje 2019–2024 naj bi se obravnavalo z ukrepi v zvezi z insolventnostjo in številnimi naložbami, namenjenimi povečanju učinkovitosti pravosodnega sistema. Cilj ukrepov v zvezi z javnimi uslužbenci, s katerimi naj bi se okrepila poklicna pot, horizontalna mobilnost in sistem stalnega ocenjevanja, je obravnavati specifični priporočili za državo o javni upravi iz let 2019 in 2020. Pričakuje se, da bo sprejetje konkurenčnega prava na letni ravni zmanjšalo ovire za konkurenco in izboljšalo poslovno okolje, s čimer naj bi obravnavali specifični priporočili za državo iz let 2019 in 2024 o konkurenci in poslovnem okolju. Ukrepi na področju otroškega varstva so namenjeni podpori udeležbe žensk na trgu dela in prispevajo k odpravljanju negativnih demografskih trendov v skladu s specifičnima priporočiloma za državo iz let 2019 in 2024 o zaposlovanju in socialni politiki. Vsa navedena specifična priporočila za državo so pomembna v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.

(36) Načrt zagotavlja ohranitev načrtovane skupne ravni nacionalno financiranih javnih naložb, v povprečju realizirane v obdobju, ki ga zajema načrt za okrevanje in odpornost, kot se zahteva v členu 14(4) Uredbe (EU) 2024/1263.

Tabela 5: Nacionalno financirane javne naložbe v načrtu (% BDP)

Povprečna raven v obdobju 2021 do 2026	2025	2026	2027	2028	2029	Povprečje v času trajanja načrta
2,9	3,1	2,9	3,3	3,3	3,2	3,2

Vir: Srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Italije.

(37) Ne nazadnje, sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje, se lahko šteje za skladnega z zavezami iz načrta za okrevanje in odpornost ter partnerskim sporazumom, dogovorjenim v okviru večletnega finančnega okvira, kot se zahteva v členu 14(4) Uredbe (EU) 2024/1263.

(38) Če povzamemo: ocenjuje se, da sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, v celoti gledano izpolnjuje merila iz člena 14 Uredbe (EU) 2024/1263. Zato se lahko prilagoditveno obdobje podaljša s štirih na sedem let, kot je predlagano v načrtu.

([13]) Specifična priporočila za državo, za katera se šteje, da so „relevantna“, so priporočila: (i) ki jih je Svet sprejel od leta 2019 naprej, (ii) ki jih država članica še ni v celoti izvedla ali še ni dosegla znatnega napredka pri njihovi obravnavi in niso zastarela (označena kot „neocenjena/nič za dodati“), kot je bilo ocenjeno v zadnjem postopku nadzora v okviru evropskega semestra (na voljo v CeSaR (europa.eu)), (iii) ki niso povezana z izključno fiskalnimi vprašanji, relevantnimi za Pakt za stabilnost in rast, in (iv) ki se ne nanašajo na isti izziv, a na preoblikovan način.

Druge reforme in naložbe v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter za obravnavanje skupnih prednostnih nalog Unije

(39) Poleg sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, so v načrtu opisane namere politike v zvezi z drugimi reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. Načrt vključuje 119 reform in naložb, od katerih jih 65 finančno podpira mehanizem za okrevanje in odpornost.

(40) Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119, načrt vključuje sklop reform in naložb. Pričakuje se, da bodo k zelenemu prehodu med drugim prispevali ukrepi za trajnostno financiranje, vključno s tistimi za zmanjšanje vrzeli v zavarovalnih kritjih, zelene obveznice ter več ukrepov v okviru tematskih sklopov 2 in 7 načrta za okrevanje in odpornost. Pričakuje se, da bodo ti ukrepi obravnavali specifični priporočili za državo o energetski infrastrukturi, energijski učinkovitosti in trajnostni mobilnosti, naslovljeni na Italijo v letih 2022 in 2023. Digitalni prehod temelji na ciljih, določenih v okviru programa politike Digitalno desetletje, in pričakuje se, da bo imel koristi od na primer nacionalne strategije za digitalne kompetence ali nadaljevanja ukrepov iz načrta za okrevanje in odpornost, vključno s tistimi o digitalni infrastrukturi, pomembnih projektih skupnega evropskega interesa, ukrepih za krepitev tehnološkega prenosa (prek kompetenčnih centrov in vozlišč za digitalne inovacije) ter digitalizaciji centralnih javnih uprav. Ti ukrepi bodo prispevali tudi k obravnavi specifičnih priporočil za državo o javni upravi, pravosodnem sistemu in digitalni povezljivosti, ki so bila naslovljena na Italijo med letoma 2019 in 2024 in so pomembna v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.

(41) Kar zadeva skupno prednostno nalogo socialne in gospodarske odpornosti, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, načrt vključuje več ukrepov in naložb, na primer okrepitev Assegno Unico Universale, nadaljnje povečanje ponudbe vrtcev ter storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok ter okrepitev starševskega dopusta. Izobraževalnemu sistemu bodo koristili tudi ukrepi, kot je Agenda Sud za krepitev temeljnih spretnosti na jugu, in nadaljevanje prizadevanj za poklicno usmerjeno izobraževanje z reformo strokovnih in tehničnih inštitutov ter nacionalnimi in regionalnimi načrti za spretnosti. Pričakuje se, da bodo tudi ukrepi na področju izobraževanja odraslih, zlasti v zvezi z dvojnim prehodom, in trga dela, na primer program GOL in ukrepi za zmanjšanje teritorialnih razlik na trgu dela, prispevali h krepitvi socialne in gospodarske odpornosti. Pričakuje se tudi, da bodo slednjemu koristile reforme, namenjene krepitvi kapitalskih trgov, da bi se podprl dostop podjetij, zlasti MSP, do financiranja. Ti ukrepi naj bi obravnavali tudi specifična priporočila za državo, izdana med letoma 2019 in 2024, o delovanju trga dela, aktivnih politikah trga dela, spretnostih in izobraževanju, ki so pomembna v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, ter specifična priporočila za državo, obravnavana v istem obdobju, o enakih možnostih, socialnem vključevanju, regionalnem razvoju in dostopu do financiranja. Načrt med drugim vključuje tudi ukrepe za okrepitev zdravstvenih ustanov (javne bolnišnice) in izboljšanje razpoložljivosti naprav zdravstvene tehnologije v bolnišnicah, ki nameravajo obravnavati specifično priporočilo za državo o zdravstvenem varstvu iz leta 2020.

(42) Kar zadeva skupno prednostno nalogo energetske varnosti, načrt vključuje več ukrepov in naložb, med drugim na primer tirensko povezavo ali znižanje stroškov priključitve biometana na plinsko omrežje ter povečanje uporabe proizvodnje energije iz obnovljivih virov, ki zmanjšuje strateško odvisnost od uvoženih fosilnih goriv, ali več ukrepov za povečanje energijske učinkovitosti v zasebnih in javnih stavbah. Sklop ukrepov in naložb, vključenih v načrt, naj bi na splošno prispeval k obravnavanju specifičnih priporočil za državo o energetski varnosti.

(43) Kar zadeva skupno prednostno nalogo obrambnih zmogljivosti, načrt opozarja na ukrepe, ki so že vključeni v načrt za okrevanje in odpornost v zvezi z naložbami ministrstva za obrambo v kibernetsko varnost in digitalizacijo.

(44) Načrt zagotavlja informacije o doslednosti in po potrebi dopolnjevanju s skladi kohezijske politike ter načrtom za okrevanje in odpornost Italije. V načrtu je namreč na kratko navedeno, da reforme in naložbe, ki so vključene v načrt kot odgovor na glavne izzive, opredeljene v okviru evropskega semestra, in obravnavajo skupne prednostne naloge Unije, dopolnjujejo ukrepe, sprejete v načrtu za okrevanje in odpornost ter kohezijskih programih.

(45) Načrt vsebuje pregled potreb Italije po javnih naložbah, povezanih s skupnimi prednostnimi nalogami EU. Kar zadeva pravičen digitalni prehod, se načrt nanaša na cilje programa Digitalno desetletje ter navaja potrebo po nadaljnjih naložbah za zadovoljitev potreb po digitalnih spretnostih, vključno z naložbami, ki spodbujajo izboljšanje znanja in prekvalifikacijo delavcev, da bi ponudbo in povpraševanje po delovni sili uskladili z novimi izzivi in ublažili morebitne negativne posledice digitalnega prehoda, ter dodatnih naložbah v digitalno infrastrukturo, in sicer za razvoj robnih vozlišč, da bi dosegli cilj za leto 2030 ter podprli digitalno preobrazbo podjetij in javne uprave. V zvezi s pravičnim zelenim prehodom je v načrtu navedena potreba po okrepitvi razogljičenja prometa, prehodu na druge oblike prevoza in razvoju infrastrukture, s katero bo prevoz ljudi in blaga postal bolj trajnosten, tudi s krepitvijo vloge železniškega prometa. To dopolnjujejo nadaljnje naložbe za izboljšanje upravljanja in učinkovitosti vodovodnega sistema ter pripravljenosti države na tveganje naravnih nesreč in podnebnih sprememb, pa tudi naložbe za krepitev biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Več teh ukrepov je del celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta. V zvezi s socialno in gospodarsko odpornostjo, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, je v načrtu navedena potreba po dodatnih naložbah na naslednjih področjih: (i) trg dela (krepitev aktivnih politik dela, ohranjanje naložb za spodbujanje udeležbe na trgu dela in dejavnosti usposabljanja, potrebnih za uskladitev spretnosti delavcev s tistimi, ki so potrebne na trgih dela, tudi z nadaljevanjem ukrepov iz načrta za okrevanje in odpornost, kot so „dualni sistem“, vajeništva in univerzalna javna služba); (ii) izobraževanje in usposabljanje (ohranjanje naložb, ki so se začele z načrtom za okrevanje in odpornost, in pobud, namenjenih zmanjšanju vrzeli v spretnostih, teritorialnih razlik in razlik med spoloma, tudi z zagotavljanjem proračuna za načrt za nove spretnosti);

(iii) zmanjšanje teritorialnih razlik (z nadaljnjim vlaganjem v strateške sektorje, opredeljene v kohezijski politiki in strateškem načrtu enotne posebne ekonomske cone – vključno s hidrogeološko ogroženostjo, vodnimi viri in obnovo po nesrečah) in izboljšanje infrastrukture (na podlagi ukrepov, ki so se že začeli z načrtom za okrevanje in odpornost, tudi za visokohitrostna omrežja in regionalne železnice, tehnološke in digitalne izboljšave omrežij TEN-T, pristanišč in njihovih povezav, poleg krepitve naložb v infrastrukturo v posebni ekonomski coni); (iv) podpiranje strateških dobavnih verig, inovacij in prenosa tehnologije (z nadaljevanjem naložb iz načrta za okrevanje in odpornost za sodelovanje med univerzami, raziskovalnimi središči in podjetji ter za tehnološko in digitalno preobrazbo MSP in poslovnih omrežij ter s podpiranjem konkurenčnosti v ključnih sektorjih italijanskega gospodarstva in povečanjem naložb tudi v turistični sektor); (v) zdravstveni sistem, ukrepi za boj proti revščini ter storitve vzgoje in varstva predšolskih otrok (z nadaljnjimi naložbami v zdravstveni sistem za večjo učinkovitost omrežij splošne medicine, vključno z bližinskimi omrežji, objekti in telemedicino za pomoč, posodobitvijo velike zdravstvene opreme ter raziskavami, usposabljanjem in razvojem spretnosti osebja, nadaljnjimi naložbami v boj proti revščini zaposlenih, v stanovanjsko politiko in v zmanjšanje tveganja energetske revščine, dodatnim izboljšanjem cenovno ugodnega dostopa do storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok ter razširitvijo storitev oskrbe za invalide in nesamostojne starostnike). Kar zadeva zagotavljanje energetske varnosti, je v načrtu navedena potreba po dodatnih naložbah v izgradnjo infrastrukture ter razvoj in razširjanje tehnologij, ki se uporabljajo za energijo, kar bo prispevalo k temu, da bo Italija postala evropsko energetsko vozlišče, pa tudi v učinkovitost stavb za zmanjšanje njihove porabe energije ter v raziskave in razvoj ter eksperimentiranje z nosilci energije, vključno z jedrsko energijo nove generacije. Kar zadeva krepitev obrambnih zmogljivosti, se bo v skladu z načrtom poraba v obrambnem sektorju do leta 2028 povečala na 2 % BDP v skladu z zavezami Nata. Potrebne bodo dodatne naložbe, da se zagotovi obsežno sodelovanje v mednarodnih misijah v zvezi z mirovnimi operacijami in drugimi dejavnostmi, in sicer povečanje sredstev za sporazum o sodelovanju z Ukrajino, racionalizacijo dobave materiala v okviru mednarodnega sodelovanja ter refinanciranje operacij „varne ceste“ in „varne postaje“, sredstva sklada za visoko in zelo visoko operativno pripravljenost ter potrebe sklada za nacionalno obrambo.

Zaključek ocene Komisije

(46) Na splošno Komisija meni, da načrt Italije izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK SVETA

(47) Svet pozdravlja srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Italije in meni, da bi njegovo dosledno izvajanje prispevalo k zagotavljanju zdravih javnih financ in podpiranju vzdržnosti javnega dolga ter k trajnostni in vključujoči rasti.

(48) Svet je seznanjen z oceno načrta, ki jo je pripravila Komisija. Vendar slednjo poziva, naj svojo oceno prihodnjih načrtov predstavi v dokumentu, ki bo ločen od njenih priporočil za priporočila Sveta.

(49) Svet je seznanjen z oceno Komisije v zvezi s potjo gibanja očiščenih odhodkov in glavnimi makroekonomskimi predpostavkami v načrtu, tudi kar zadeva predhodne smernice Komisije, ter posledicami poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta za javnofinančni primanjkljaj in javni dolg. Obenem je seznanjen z oceno Komisije, da so makroekonomske in fiskalne predpostavke, ki se mestoma sicer razlikujejo od predpostavk Komisije, tudi zaradi upoštevanja posodobljenih makroekonomskih in fiskalnih podatkov, na splošno ustrezno utemeljene in podprte s trdnimi ekonomskimi argumenti. Seznanjen je tudi s splošno fiskalno strategijo načrta in tveganji za obete, ki bi lahko vplivala na uresničitev tako makroekonomskega scenarija in temeljnih predpostavk kot tudi poti gibanja očiščenih odhodkov iz načrta. Pozdravlja zlasti dejstvo, da je pot gibanja očiščenih odhodkov v načrtu usklajena z referenčno smerjo Komisije, hkrati pa predvideva, da bo fiskalna prilagoditev nekoliko osredotočena na začetno obdobje. Pozdravlja tudi dejstvo, da je Italija med pripravo načrta sodelovala v postopku posvetovanja s socialnimi partnerji, lokalnimi in regionalnimi organi ter drugimi ustreznimi deležniki. Pozdravlja dejstvo, da je parlament načrt odobril. Pozdravlja tudi dejstvo, da je italijanska neodvisna fiskalna institucija potrdila makroekonomski scenarij. Hkrati ugotavlja, da so lahko zaradi geopolitičnih tveganj odhodki za obrambo pod pritiskom.

(50) Svet pričakuje, da bo Italija pripravljena po potrebi prilagoditi svojo fiskalno strategijo, da bi zagotovila uresničitev svoje poti gibanja očiščenih odhodkov. Odločen je pozorno spremljati ekonomska in fiskalna gibanja, vključno s tistimi, na katerih temelji scenarij iz načrta.

(51) Svet meni, da so potrebne nadaljnje razprave, da bi še pred naslednjim krogom fiskalnega nadzora dosegli skupni dogovor glede posledic skupnih stopenj rasti očiščenih odhodkov za letni nadzor.

(52) Svet potrjuje sklop reformnih in naložbenih zavez, ki jih je Italija predstavila v svojem srednjeročnem načrtu, na katerem temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, ter pozdravlja prizadevanja za količinsko opredelitev učinka na rast in fiskalno vzdržnost. Strinja se s Komisijo, da sklop reformnih in naložbenih zavez, ki jih je predstavila Italija, upravičuje podaljšanje prilagoditvenega obdobja s štirih na sedem let. Seznanjen je z oceno Komisije, ki kaže, da sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje, v celoti izpolnjuje merila iz člena 14, tudi ob upoštevanju prehodne določbe člena 36(1d) Uredbe (EU) 2024/1263. Seznanjen je tudi z njeno oceno, ki kaže, da naj bi reformne in naložbene zaveze trajnostno izboljšale potencial rasti in odpornost gospodarstva ter podprle fiskalno vzdržnost. Italiji priporoča, naj v celoti izvede sklop reformnih in naložbenih zavez, da bi ohranila podaljšanje prilagoditvenega obdobja.

(53) Svet je seznanjen z opisom potreb in namer, ki ga je v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, pripravila Komisija, ter z njeno oceno sklopa reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, in poudarja, kako pomembno je zagotoviti izvajanje teh reform in naložb. Na podlagi poročil, ki jih bo predložila Komisija, bo ocenil te reforme in naložbe ter spremljal njihovo izvajanje v okviru evropskega semestra.

(54) Svet z zanimanjem pričakuje letna poročila Italije o napredku, ki bodo vsebovala zlasti informacije o napredku pri izvajanju poti gibanja očiščenih odhodkov, kot jo je določil Svet, ter o izvajanju širših reform in naložb v okviru evropskega semestra, pa tudi o izvajanju sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja.

(55) Svet bi moral v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1263 Italiji priporočiti pot gibanja očiščenih odhodkov, kot je določena v načrtu, ter potrditi sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja na sedem let –

PRIPOROČA, da Italija:

1. zagotovi, da rast očiščenih odhodkov ne preseže najvišjih vrednosti, določenih v Prilogi I k temu priporočilu.

2. izvede sklop reform in naložb, na katerem temelji podaljšanje obdobja fiskalne prilagoditve na sedem let, kot je določeno v Prilogi II k temu priporočilu, do navedenih rokov.

V Bruslju, 21. januarja 2025

Za Svet

predsednik

A. DOMAŃSKI

PRILOGA I

Najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov (letne in skupne stopnje rasti, nominalno)

Italija

Leto		2025	2026	2027	2028	2029
Stopnje rasti (v %)	letne	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5
	skupne (*)	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2

(*) Skupne stopnje rasti se izračunajo glede na izhodiščno leto 2023. Skupne stopnje rasti se uporabljajo pri letnem naknadnem spremljanju skladnosti v kontrolnem računu.

PRILOGA II

Sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja na sedem let

Italija

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Reforme in naložbe na področju pravosodja – dopolnitev mejnikov in ciljev iz načrta za okrevanje in odpornost, povezanih z reformo M1C1.R1.4 – reforma civilnega pravosodja	Skrajšanje stečajnih postopkov in spodbujanje uporabe izvensodnih instrumentov	Ukrep 1: do drugega četrtletja 2027: sprejetje ukrepov za zagotovitev in okrepitev izvajanja reforme na področju insolventnosti. V ta namen nadaljnja podpora pristojnosti sodišč v zadevah v zvezi z insolventnostjo in zagotavljanje ustreznega osebja; krepitev informacijskega sistema za zbiranje podrobnih informacij o stroških, učinkovitosti in izidih postopkov insolventnosti in prestrukturiranja (za izvensodne in sodne postopke).	Zagotavljanje stalne podpore pristojnosti sodišč v postopkih insolventnosti in zagotavljanje ustreznega osebja. Krepitev informacijskega sistema za zbiranje podrobnih informacij o stroških, učinkovitosti in izidih postopkov insolventnosti in prestrukturiranja (za izvensodne in sodne postopke).
		Ukrep 2: do četrtega četrtletja 2027: izvedba ocene učinka reforme na področju insolventnosti in po potrebi sprejetje popravljalnih ukrepov.	Sprejetje ocene učinka reforme na področju insolventnosti. Po potrebi sprejetje in začetek veljavnosti popravljalnih ukrepov.
	Zmanjšanje sodnih zaostankov na civilnih sodiščih	Ukrep 3: do četrtega četrtletja 2028: zmanjšanje sodnih zaostankov na civilnih splošnih sodiščih (prva stopnja).	90-odstotno zmanjšanje števila nerešenih zadev, ki so bile začete med 1. januarjem 2023 in 31. decembrom 2025 in so bile še vedno odprte 31. decembra 2025 na civilnih splošnih sodiščih (prva stopnja).
	Zmanjšanje sodnih zaostankov na civilnih sodiščih	Ukrep 4: do četrtega četrtletja 2028: zmanjšanje sodnih zaostankov na civilnem pritožbenem sodišču (druga stopnja).	90-odstotno zmanjšanje števila nerešenih zadev, ki so bile začete med 1. januarjem 2023 in 31. decembrom 2025 in so bile še vedno odprte 31. decembra 2025 na civilnem pritožbenem sodišču (druga stopnja).
	Skrajšanje časa, potrebnega za izdajo sodne odločbe v civilnih zadevah	Ukrep 5: do četrtega četrtletja 2028: skrajšanje civilnih postopkov.	Skrajšanje časa, potrebnega za izdajo sodne odločbe, za 12 % na vseh stopnjah v civilnih in gospodarskih pravdnih zadevah v primerjavi s časom, potrebnim za izdajo sodne odločbe, zabeleženim 31. decembra 2026.
	Zagotavljanje ustreznih človeških virov v sodnem sistemu	Ukrep 6: do četrtega četrtletja 2026, 2027, 2028 oziroma 2029: zagotovitev ustreznega osebja za urad za zaslišanje in tehnično-administrativnega osebja.	Ohranitev 6 000 delovnih mest, za katera so značilne naloge, enakovredne tistim v okviru ukrepa M1C1 naložbe 1,8 iz načrta za okrevanje in odpornost.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Reforme in naložbe na področju davčne uprave: – dopolnitev mejnikov in ciljev iz načrta Italije za okrevanje in odpornost, povezanih z reformo M1C1.R1.12 – reforma davčne uprave	Spodbujanje poenostavljenega sodelovanja z davkoplačevalci s hitrejšimi vračili DDV	Ukrep 1: do četrtega četrtletja 2025, 2027 oziroma 2029: doseganje letnih ciljev uspešnosti, ki postopoma zagotavljajo skrajšanje rokov za vračilo DDV.	Skrajšanje povprečnega časa za plačilo vračila DDV (v dnevih) v primerjavi z letom 2024: — 5 % do četrtega četrtletja 2025, — 10 % do četrtega četrtletja 2027, — 15 % do četrtega četrtletja 2029.
	Povečanje prihodkov, ki izhajajo iz preventivnih dejavnosti, spodbujanja izpolnjevanja davčnih obveznosti, vključno s prihodki, ustvarjenimi z dopisi o skladnosti, ter bolj ciljno usmerjenih ukrepov proti utajam, ki temeljijo na tveganju (vključno s tistimi, ki temeljijo na uporabi tehnik umetne inteligence in razvoju interoperabilnosti podatkovnih zbirk)	Ukrep 2: do četrtega četrtletja 2027 in četrtega četrtletja 2029: doseganje letnih ciljev uspešnosti, ki postopoma zagotavljajo višje prihodke iz dejavnosti preprečevanja in izvrševanja.	Dodatni skupni prihodki iz dejavnosti preprečevanja in izvrševanja v primerjavi z letom 2024 (14 milijard EUR), vključno s prihodki iz dopisov o skladnosti „inviti al contraddittorio“, „atti istruttori ravvedibili“, pri čemer so izključeni „ruoli“, „concordato preventivo“ ter vsi ukrepi za poravnavo preteklih davčnih obveznosti pod ugodnimi pogoji, kot so „rottamazione cartelle esattoriali“, „saldo&stralcio“ in „ravvedimento speciale“: — 5 % do četrtega četrtletja 2027, — 10 % do četrtega četrtletja 2029.
	Povečanje prihodkov, ki izhajajo iz preventivnih dejavnosti, spodbujanja izpolnjevanja davčnih obveznosti, vključno s prihodki, ustvarjenimi z dopisom o skladnosti, ter bolj selektivnih ukrepov proti utajam, ki temeljijo na tveganju (vključno s tistimi, ki temeljijo na uporabi tehnik umetne inteligence in razvoju interoperabilnosti podatkovnih zbirk)	Ukrep 3: do četrtega četrtletja 2026: krepitev boja proti davčnim utajam, ki so posledica opuščenih prijav, in sicer (i) v primeru odkrite davčne utaje z odpravo davčnih ugodnosti („compensazione orizzontale“, „rimborsi di imposte“, „regimi premiali“) in po potrebi s prekinitvijo izvajanja javnih koncesij; (ii) z vključitvijo nacionalnih kod za kratkoročni najem v podatkovne zbirke za analize davčnega tveganja, ki jih izvaja davčna uprava; (iii) z uvedbo obveznih povezav med avtomatskimi blagajnami in elektronskimi plačili za vsa podjetja; (iv) z zahtevo po sledljivih plačilnih sredstvih za davčno olajšavo za stroške, povezane s prevozom, prehrano in nastanitvijo.	Začetek veljavnosti primarne in sekundarne zakonodaje.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Reforme in naložbe na področju poslovnega okolja – dopolnitev mejnikov in ciljev iz načrta Italije za okrevanje in odpornost, povezanih z reformo M1C2.R2 – letni zakoni o konkurenci	Povečanje naložb v raziskave in razvoj, pri čemer je treba dati prednost projektom, ki lahko pritegnejo dodatne zasebne naložbe	Ukrep 1: do četrtega četrtletja leta 2025, 2026, 2027, 2028 oziroma 2029: povečanje javne porabe za raziskave in razvoj.	Povečanje javne porabe za raziskave in razvoj, da se poveča razmerje med tako porabo in BDP, ki naj bi bilo za leto 2024 blizu 0,5 %, na 0,6 % v letu 2029 ([1]).
	Spodbujanje učinkovitosti in uspešnosti javnih spodbud za naložbe	Ukrep 2: do drugega četrtletja 2028: racionalizacija in poenostavitev spodbud za podjetja na podlagi reforme M1C2-R3 iz načrta za okrevanje in odpornost.	Drastično zmanjšanje števila spodbujevalnih ukrepov in zmanjšanje števila organov, ki dodeljujejo subvencije, na podlagi rezultatov ocene učinka, izvedene v letu 2025.
	Spodbujanje konkurence za spodbujanje učinkovitosti in gospodarske rasti z odpravo ozkih grl in vstopnih ovir (tudi zakonodajne narave). Odprava ali revizija zakonov in drugih predpisov, ki ovirajo nemoteno delovanje trgov.	Ukrep 3: do četrtega četrtletja leta 2026, 2027, 2028 oziroma 2029: sprejetje letnih zakonov o konkurenci.	Vsakoletno sprejetje in začetek veljavnosti letnega zakona o konkurenci in z njim povezanih izvedbenih aktov, pri čemer se obravnavajo specifična priporočila za državo in zadovoljivo upoštevajo priporočila AGCM na podlagi ustreznih ocen regulativnega učinka.
	Povečanje konkurenčnosti MSP, ki olajšuje rast velikosti podjetij ter spodbuja generacijski prehod, naložbeno usmerjenost in usklajevanje spretnosti	Ukrep 4: do četrtega četrtletja leta 2026 (a), 2027 (b) oziroma 2028 (b): sprejetje okvirnega zakona o MSP na podlagi ocene učinka ter začetka veljavnosti izvedbenih instrumentov in letnih posodobitev. Zakon vključuje vsaj naslednje elemente: — spodbujanje rasti velikosti podjetij in združevanja podjetij, — upravno poenostavitev, — enostavnost poslovanja, — spodbujanje generacijskega prehoda, tudi z zaposlovanjem strokovnega vodstva, — krepitev naložb, — povečanje spretnosti.	(a) Začetek veljavnosti okvirnega zakona o MSP; (b) začetek veljavnosti vseh izvedbenih instrumentov in letnih posodobitev.

([1]) Odhodki za raziskave in razvoj se izračunajo v smislu BIRR.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Reforme in naložbe na področju javne uprave ter nege in varstva otrok – dopolnitev mejnikov in ciljev iz načrta Italije za okrevanje in odpornost, povezanih z reformo M1C1.R1.9 – reforma javne uprave	Spodbujanje vertikalne mobilnosti	Ukrep 1: do četrtega četrtletja 2026: izvajanje vertikalne mobilnosti osebja.	Najmanj 20 % letnih prostih delovnih mest za vodstvene položaje je dodeljenih obstoječim uradnikom prek mehanizma napredovanja, povezanega z uspešnostjo.
	Spodbujanje horizontalne mobilnosti	Ukrep 2: do četrtega četrtletja 2026: izvajanje horizontalne mobilnosti osebja.	Najmanj 15 % letnih prostih delovnih mest je dodeljenih uradnikom, ki prihajajo iz druge javne uprave ali agencije.
	Vrednotenje okvira, ki temelji na uspešnosti	Ukrep 3: do četrtega četrtletja 2028: vrednotenje okvira, ki temelji na uspešnosti.	Zaključen je prvi krog ocenjevanja uspešnosti in izplačil bonusov v novem okviru.
	Povečanje letnih javnofinančnih odhodkov	Ukrep 4: do četrtega četrtletja 2027: zagotovitev ustreznega finančnega kritja za upravljanje razpoložljivih ustanov za varstvo otrok.	Povečanje javnofinančnih odhodkov za kritje operativnih stroškov obstoječih in novih ustanov za varstvo otrok, realiziranih z naložbami iz nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost ter nacionalnimi sredstvi, za otroke starosti od 0 do 2 let. Povečanje bo znašalo najmanj 20 % letnih javnofinančnih odhodkov v primerjavi z letom 2021, namenjenih tekočim stroškom razpoložljivih ustanov za varstvo otrok, mlajših od treh let, vključno s stroški novih mest, ki izhajajo iz infrastrukture nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost.
	Zagotovitev ustrezne razpoložljivosti mest otroškega varstva	Ukrep 5: do četrtega četrtletja 2027: zagotovitev ustrezne ponudbe storitev otroškega varstva v skladu z barcelonskim ciljem in nacionalnim ciljem za leto 2027, ob upoštevanju regionalnih razlik.	Zagotovitev, da ima 33 % otrok, mlajših od treh let, dostop do javnih in zasebnih ustanov za varstvo otrok na nacionalni ravni (kvota pokritosti). Zagotovitev najmanj 15-odstotne pokritosti na regionalni ravni.
	Določitev lestvice za prispevek staršev	Ukrep 6: do četrtega četrtletja 2027: povečanje cenovne dostopnosti otroškega varstva z opredelitvijo nacionalnih minimalnih standardov za dostop do storitev otroškega varstva in plačilne lestvice, da bi se povečala cenovna dostopnost.	Začetek veljavnosti zakonodaje.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Reforme in naložbe na področju javnofinančnih odhodkov – dopolnitev mejnikov in ciljev iz načrta Italije za okrevanje in odpornost, povezanih z reformo M1C1.R1.13 – reforma okvira za pregled porabe	Okrepitev zmogljivosti za načrtovanje, spremljanje in ocenjevanje javne porabe	Ukrep 1: do drugega četrtletja leta 2027, 2028 oziroma 2029: sprejetje načrtov spremljanja in vrednotenja; od drugega četrtletja 2028: sprejetje letnega poročila ministrstva za gospodarstvo in finance.	Sprejetje najmanj enega letnega načrta spremljanja in vrednotenja, ki predvideva posredovanje za vsako ministrstvo in ki v časovnem okviru načrta zajema področje porabe, ki skupaj znaša 10 % porabe, dodeljene politikam, za katere so neposredno odgovorne centralne uprave. Načrti spremljanja in vrednotenja oblikujejo predloge in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ali kakovosti porabe. Letno poročilo, ki ga pripravi ministrstvo za gospodarstvo in finance, prikazuje stanje izvajanja načrtov spremljanja in vrednotenja ter zlasti sprejetje najmanj enega ukrepa na ministrstvo, ki prispeva k vzdržnosti javnih financ.
	Izboljšanje spremljanja odhodkov, tudi z vzpostavitvijo in krepitvijo namenskih struktur v javnih upravah, za oceno kakovosti in učinka zagotovljenih storitev	Ukrep 2: do prvega četrtletja 2028: okrepljena pristojnost ministrstva za gospodarstvo in finance za izvajanje inšpekcijskih pregledov upravljanja javne porabe pri vseh subjektih, ki prejemajo javno podporo, vključno s podnacionalnimi organi in podjetji v državni lasti.	Začetek veljavnosti primarne in sekundarne zakonodaje.
	Okrepitev dejavnosti nadzora nad javno porabo	Ukrep 3: do prvega četrtletja leta 2026 oziroma 2028: reforma okvira za nadzor javnofinančnih odhodkov za centralne javne uprave, ki zagotavlja večjo finančno odgovornost uprav za upravljanje virov ter okrepljeno načrtovanje, spremljanje in vrednotenje rezultatov in učinkov politike.	(a) Začetek veljavnosti primarne zakonodaje; (b) začetek veljavnosti sekundarne zakonodaje.

	Glavni cilj	Opis in časovnica glavnih ukrepov	Kazalnik(i) spremljanja
Reforme in naložbe na področju obdavčitve (nov ukrep)	Posredovanje v davčnem sistemu za njegovo uskladitev s cilji podpore družinskim obveznostim, gospodarski rasti in ekološkemu prehodu v večletnem obdobju	Ukrep 1: do četrtega četrtletja 2028: poenostavitev davčnega sistema s pregledom obsega davčnih izdatkov.	15-odstotno zmanjšanje izgube prihodkov, povezane z davčnimi izdatki, v primerjavi z vladnim poročilom iz leta 2019 (49 milijard EUR), tudi na področju okolju škodljivih subvencij, nižjih stopenj DDV in oprostitev ter dohodnine (IRPEF). Zmanjšanje okolju škodljivih subvencij za 3,5 milijarde EUR, predvideno do leta 2030 v okviru načrta za okrevanje in odpornost, je pomembno za zmanjšanje izgub prihodkov, povezanih z davčnimi izdatki.
	Zmanjšanje davčne obremenitve družin z nizkimi in srednjimi dohodki ter podpora za zaposlovanje	Ukrep 2: do četrtega četrtletja 2026: zmanjšanje davčnega primeža stroškov dela.	Povprečni davčni primež stroškov dela se trajno zmanjša v primerjavi z ravnmi, zabeleženimi v letu 2023.
	Posodobitev zemljiškega katastra	Ukrep 3: (a) do četrtega četrtletja 2027: kartiranje nepremičnin, ki trenutno niso vključene v zemljiški kataster; (b) do četrtega četrtletja 2028: posodobitev katastrskih vrednosti za davke na nepremičnine za stavbe, za katere so bili od leta 2019 izvedeni ukrepi za energijsko učinkovitost in/ali prenovo stanovanj, ki se v celoti ali delno financirajo iz javnih sredstev.	(a) Uvedba referenčne zakonodaje in začetek veljavnosti, dokončanje dejavnosti kartiranja, nadzora in posodabljanja zemljiškega katastra; (b) uvedba referenčne zakonodaje in začetek veljavnosti ter dokončana posodobitev zemljiškega katastra za vse nepremičnine, opredeljene v stolpcu/oddelku glavnih ukrepov.
Reforme in naložbe na področju racionalizacije podjetij v državni lasti (nov ukrep)	Racionalizacija podjetij v državni lasti v skladu z nacionalno zakonodajo (zakonodajni odlok št. 175/2016).	Ukrep 1: do četrtega četrtletja 2027: sprejetje ukrepov za zagotovitev in okrepitev izvajanja pravnega okvira za podjetja v državni lasti.	Sprejetje ustreznih ukrepov za zagotovitev in po potrebi okrepitev učinkovitega izvajanja pravnega okvira (zakonodajni odlok št. 175/2016) v zvezi z dejavnostmi in operativno učinkovitostjo podjetij v državni lasti, da se zagotovita učinkovita racionalizacija in odsvojitev neučinkovitih podjetij v državni lasti, ne da bi bilo ogroženo zagotavljanje javnih storitev.